

SCHVALOVÁNÍ A ÚDRŽBA ŽELEZNIČNÍCH VOZIDEL, BEZPEČNOST NA ŽELEZNIČNÍCH PŘEJEZDECH, MIMOŘÁDNÁ KONTROLA LANOVÝCH DRAH, MONITORING LICENCÍ STROJVEDOUČÍCH. NEJEN TO SHRNUJ DRÁŽNÍ ÚŘAD NA VÝROČNÍ PREZENTACI.

Drážní úřad na své úterní výroční prezentaci shrnul vývoj na českých železnicích v loňském roce a výhled na rok letošní. Proces schvalování železničních vozidel se s platností novely zákona o dráhách od začátku února změnil, blíží se červnový termín povinné certifikace subjektů, které jsou za údržbu vozidel zodpovědné. Zvyšuje se počet přejezdů, které procházejí modernizací a jsou díky nově instalovaným závorám nebo světelné signalizaci bezpečnější. Blížící se termín zahájení provozu pod dohledem evropského traťového zabezpečovače ETCS znamená nárůst počtu žádostí o schválení vozidel s dodatečnou zástavbou tohoto systému i jeho traťové části. Proběhla mimořádná kontrola všech lanových drah v ČR a uplynulo 6 týdnů od ostrého startu monitoringu licencí strojvedoucích.

„Bezpečnost českého železničního systému se zvyšuje. V platnost vstoupila novela zákona o dráhách s monitoringem licencí strojvedoucích, modernizují se přejezdy, intenzivně se připravuje provoz pod dohledem ETCS na celostátních i regionálních tratích,“ říká Jiří Kolář, ředitel Drážního úřadu a dodává: *„Připravujeme zavedení simulátorů, na kterých se strojvedoucí seznámí nejen s novým zabezpečovačem ETCS, ale vyzkouší situace, se kterými se běžně v provozu nesetkávají. Kromě toho jsme dokončili mimořádné kontroly dokumentace všech lanových drah v ČR. Můžeme konstatovat, že lanovky procházejí poctivě všemi povinnými kontrolami a jsou bezpečné.“*

Drážní úřad zaznamenal v uplynulém roce značný nárůst žádostí o **změnu zabezpečení přejezdů**. Oproti roku 2020 to byl více než dvojnásobek, tedy 295 žádostí. Železniční přejezdy jsou dlouhodobě jedním z nejproblematictějších míst na železnici s ohledem na počet nehod. Viníky nehod jsou v drtivé většině účastníci silničního provozu, proto Drážní úřad kvituje tento trend zvyšování zabezpečení i snahu o rušení přejezdů. Počet žádostí podaných v prvních dvou měsících roku 2022 potvrzuje, že tento vývoj bude pokračovat i v letošním roce.

Důraz byl v loňském roce kladen i na **kontroly železničních vozidel** u dopravců, při kterých nebyly shledány žádné závažné nedostatky, které by ohrožovaly bezpečnost provozu.

Termín 15. 6. 2022 bude rozhodující pro všechny subjekty, které železniční vozidla udržují. Mezi nejdůležitější registrační údaje ke každému vozidlu patří jeho vlastník, jeho držitel a subjekt odpovědný za údržbu (ECM). Všechny subjekty, které v Národním registru železničních vozidel (NVR) figurují jako ECM, mají povinnost být do poloviny června certifikovány. Železničním vozidlům, jejichž subjekt ECM nebude k tomuto datu certifikován, bude pozastavena registrace a nebudou moci vyjet na trať. Certifikací již úspěšně prošlo téměř 60 subjektů z předpokládané stovky. Někteří ale nechávají podání žádosti na poslední chvíli. Certifikační proces přitom může trvat několik týdnů i měsíců. Nalezené nedostatky musí firma před obdržáním certifikátu

odstranit. Předpokládáme, že všechny společnosti, které udržují lokomotivy a vozy vyjíždějící do každodenního provozu na naší veřejné železniční síti, svou certifikaci stihnou. Ty, jejichž vlaky obvykle vyjíždí pouze příležitostně, budou certifikovány do konce roku.

Blížící se termín zavedení výhradního provozu některých úseků českých železnic pod dohledem **ETCS** znamená značný nárůst žádostí o schválení dovybavení vozů i tratí tímto zabezpečovačem. V případě vozidel očekáváme letos řádově **450 žádostí**. Jen během prvních týdnů roku 2022 jich dorazila téměř stovka. Schvalovací proces se Drážní úřad snaží maximálně urychlit, aby vozidla nemusela být odstavena.

Novela zákona o dráhách přinesla určité **změny při uvádění železničních vozidel na trh**. Poslední krok, kterým bylo vystavování průkazu způsobilosti vozidla, nyní odpadá. Veškeré schvalovací procesy vozidel provozovaných na celostátní a regionální dráze jsou odbavovány přes online portál Evropské železniční agentury, tzv. One-Stop Shop.

Nástroj **monitoringu licencí strojvedoucích** má za sebou prvních 6 týdnů ostrého fungování. Všichni dopravci data do systému plní. Nepřesnosti jsou průběžně ve spolupráci se Správou železnic a dopravci odstraňovány. Data jsou zároveň analyzována tak, aby ukázala, jak často dochází k pochybením na straně strojvedoucích a následně budou vyhodnocena. Platných licencí strojvedoucích vydaných Drážním úřadem ČR, které se v systému mohou objevit, je v tuto chvíli 10 579.

V návaznosti na mimořádnou událost s pádem kabinky lanové dráhy na Ještědu proběhla v prosinci a lednu **mimořádná kontrola dokumentace všech lanových drah**. Předložené dokumenty potvrdily, že neexistují žádné zjevné nedostatky a provozovatelé lanových drah v předepsaných termínech provádějí všechny povinné revize a prohlídky.

Od roku 2023 dojde k **rozsáhlým změnám v evropských předpisech s technickými požadavky na evropský železniční systém** (TSI – technické specifikace pro interoperabilitu), které vydává Evropská železniční agentura. Příprava probíhá již nyní, změny se dotýkají desítek platných předpisů. Drážní úřad má jako národní bezpečnostní orgán za úkol v rámci připomínkových řízení vyjádřit své připomínky k daným dokumentům.